
Shri Sarasvati Suktam

श्रीसरस्वति सूक्तम्

Document Information

Text title : Sarasvati Suktam

File name : sarasvatIsUktam.itx

Category : devii, sarasvatI, sUkta, svara, devI

Location : doc_devii

Transliterated by : PSA Easwaran, Kr. PK

Proofread by : PSA Easwaran, Kr. PK

Description/comments : Rigveda Mandala 6, 61st Suktam

Latest update : December 9, 2023

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 9, 2023

sanskritdocuments.org

Shri Sarasvati Suktam

श्रीसरस्वति सूक्तम्

॥ ॐ श्री गणेशाय नमः ॥

ॐ श्री महागणपतये नमः ॥

पा॒व॒का नः॑ सर॒स्वती॑ वा॒जेभिर्वा॑जिनी॒वती॑ ।

य॒ज्ञं व॑ष्टु धि॒याव॑सुः ॥ १.००३.१०

चो॒दयि॑त्री सु॒नृता॑नां॒ चेत॑न्ती सु॒मती॑नाम् ।

य॒ज्ञं द॑धे सर॒स्वती॑ ॥ १.००३.११

म॒हो अ॑र्णः सर॒स्वती॑ प्र चेत॑यति के॒तुना॑ ।

धि॒यो वि॒श्वा वि॑ राज॒ति ॥ १.००३.१२

इ॒यम॑ददा॒द्रभ॑स॒मृण॑च्युतं दि॒वो॑दासं व॒ध्यश्वा॑य॒ दाशु॑षे ।

या श॒श्वन्त॑माच॒खादा॑वसं प॒णिं ता ते॑ दा॒त्राणि॑ त॒विषा॑ सर॒स्वति॑ ॥ ६.०६१.०१

इ॒यं शु॒ष्मेभि॑र्वि॒सखा॑ इ॒वारु॑ज॒त्सानु॑ गिरी॒णां त॒विषे॑भि॒रूर्मि॑भिः ।

पा॒रा॒व॒त॒घ्नी॒मव॑से सुवृ॒क्तिभिः॑ सर॒स्वती॑मा वि॒वासे॑म॒ धीति॑भिः ॥ ६.०६१.०२

सर॒स्वति॑ दे॒वनि॑दो नि ब॒र्हय॑ प्र॒जां वि॒श्वस्य॑ बृ॒सय॑स्य मा॒यिनः॑ ।

उ॒त क्षि॑ति॒भ्योऽव॑नी॒रवि॑न्दो वि॒षमे॑भ्यो अ॒स्रवो॑ वा॒जिनी॑वति ॥ ६.०६१.०३

प्र॒णो दे॒वी सर॒स्वती॑ वा॒जेभिर्वा॑जिनी॒वती॑ ।

धी॒नाम॑वि॒त्र्यव॑तु ॥ ६.०६१.०४

य॒स्त्वा दे॒वि सर॒स्वत्यु॑प॒ब्रूते॑ ध॒ने हि॑ते ।

इ॒न्द्रं न॑ वृ॒त्रतू॑र्ये ॥ ६.०६१.०५

त्वं दे॒वि सर॒स्वत्य॑वा॒ वाजे॑षु वा॒जिनि॑ ।

रदा॑ पू॒षेव॑ नः स॒निम् ॥ ६.०६१.०६

उ॒त स्या॑ नः सर॒स्वती॑ घो॒रा हि॑र॒ण्यव॑र्तनिः ।

वृत्रघ्नी वष्टि सुष्टुतिम् ॥ ६.०६१.०७
 यस्या अनन्तो अहुतस्त्वेषश्चरिष्णुरर्णवः ।
 अमश्चरति रोरुवत् ॥ ६.०६१.०८
 सा नो विश्वा अति द्विषः स्वसूरन्या ऋतावरी ।
 अतन्नहेव सूर्यः ॥ ६.०६१.०९
 उत नः प्रिया प्रियासु सप्तस्वसा सुजुष्टा ।
 सरस्वती स्तोम्या भूत् ॥ ६.०६१.१०
 आपप्रुषी पार्थिवान्युरु रजो अन्तरिक्षम् ।
 सरस्वती निदस्पातु ॥ ६.०६१.११
 त्रिषधस्था सप्तधातुः पञ्च जाता वर्धयन्ती ।
 वाजेवाजे हव्या भूत् ॥ ६.०६१.१२
 प्र या महिम्ना महिनासु चेकिते द्युम्नेभिरन्या अपसामपस्तमा ।
 रथ इव बृहती विभ्वने कृतोपस्तुत्या चिकितुषा सरस्वती ॥ ६.०६१.१३
 सरस्वत्यभि नो नेषि वस्यो माप स्फरीः पयसा मा न आ धक् ।
 जुषस्व नः सख्या वेश्या च मा त्वत्क्षेत्राण्यरणानि गन्म ॥ ६.०६१.१४
 प्रक्षोदसा धायसा सन्न एषा सरस्वती धरुणमायसी पूः ।
 प्रबाबधाना रथ्येव याति विश्वाअपो महिना सिन्धुरन्याः ॥१॥
 एकाचेतत् सरस्वती नदीनां शुचिर्यती गिरिभ्य आ समुद्रात् ।
 रायश्चेतन्ती भुवनस्य भूरेर्घृतं पयो दुदुहे नाहुषाय ॥२॥
 स वावृधे नर्यो योषणासु वृषा शिशुर्वृषभो यज्ञियासु ।
 स वाजिनं मघवञ्चो दधाति वि सातये तन्वं मामृजीत ॥३॥
 उत स्या नः सरस्वती जुषाणोप श्रवत्सुभगा यज्ञे अस्मिन् ।
 मितज्जुभिर्नमस्यैरियाना राया युजा चिदुत्तरा सखिभ्यः ॥४॥
 इमा जुह्वाना युष्मदा नमोभिः प्रति स्तोमं सरस्वति जुषस्व ।
 तव शर्मन् प्रियतमे दधाना उप स्थेयाम शरणं न वृक्षम् ॥५॥
 अपमु ते सरस्वति वसिष्ठो द्वारावृतस्य सुभगे व्यावः ।

वर्ध॑ शु॒भ्रे स्तु॒वते रा॑सि॒ वाजा॑न् यु॒यं पा॑त स्व॒स्तिभिः॑ सदा॑नः ॥६॥

बृ॒हदु॑ गा॒यिषे॑ वचो॑ऽसु॒या॑ न॒दीना॑म् ।

सर॑स्वती॒मिन्म॑हया सु॒वृक्ति॑भिः स्तो॒मैर्वसि॑ष्ठ रोद॒सी ॥७॥

उ॒भे यत्ते॑ महि॒ना शु॒भ्रे अ॒न्धसी॑ अधि॒क्षियन्ति॑ पू॒रवः॑ ।

सा नो॑ बो॒ध्यवि॒त्री म॒रुत्स॑खा चो॒द राधो॑ म॒घोना॑म् ॥८॥

भ॒द्रमि॑द् भ॒द्रा कृ॑णवत् सर॑स्वत्य॒कवारी॑ चेतति वा॒जिनी॑वती ।

गृ॒णाणा॑ जमदग्नि॒वत् स्तु॒वाना॑ च वसि॑ष्ठवत् ॥९॥

ज॒नीय॑न्तो न्वग्र॒वः पु॒त्रीय॑न्तः सु॒दान॑वः । सर॑स्वन्तं हवामहे ॥१०॥

ये ते॑ सर॒स्व ऊ॒र्मयो॑ मधु॒मन्तो॑ घृ॒तश्चु॑तः । तेभि॑र्नोऽवि॒ता भ॑व ॥११॥

पी॒पिवा॑सं सर॑स्वतः स्त॒नं यो वि॒श्वदर्श॑तः ।

भ॒क्षीम॑हि प्र॒जामि॑षम् ॥१२॥

अ॒म्बित॑मे नदी॒तमे॑ दे॒वित॑मे सर॑स्वति ।

अ॒प्रश॑स्ता इ॒व स्मसि॑ प्रश॑स्तिम॒म्ब नस्कृ॑धि ॥१३॥

त्वे वि॒श्वा सर॑स्वति चि॒तायू॑षि दे॒व्याम् ।

शु॒नहो॑त्रेषु मत्स्व प्र॒जां दे॒वि दि॑दि॒ङ्घि नः॑ ॥१४॥

इ॒मा ब्र॑ह्म सर॑स्वति जु॒षस्व॑ वा॒जिनी॑वति ।

या ते॑ म॒न्म गृ॑त्सम॒दा ऋ॑ता॒वरि॑ प्रि॒या दे॒वेषु॑ जु॒ह्वति॑ ॥१५॥

पा॒वका॑ नः सर॑स्वती॒ बाजे॑भिर्वा॒जिनी॑वती । य॒ज्ञ व॑ष्टु धि॒याव॑सूः ॥१६॥

चो॒दायि॑त्री॒ सूनृ॑ता॒नां चेत॑न्ती सु॒मती॑नाम् । य॒ज्ञं द॑धे सर॑स्वती ॥१७॥

म॒हो अ॑र्णः सर॑स्वती॒ प्र चै॑तयति के॒तुना॑ । धि॒यो वि॒श्वा वि॑ री॒जति॑ ॥१८॥

सर॑स्वतीं॒ दैव्य॑न्तो॒ हव॑न्ते सर॑स्वतीम॒ध्वरे॑ ता॒यमा॑ने ।

सर॑स्वतीं सु॒कृतो॑ अ॒ह्वय॑न्त सर॑स्वती दा॒शुषे॑ वा॒र्यदा॑त् ॥१९॥

सर॑स्वति॒ या सर॑थं॒ यया॑थ स्व॒धाभि॑र्दे॒वि पि॑तृभिर्म॒दन्ती॑ ।

आ॒सद्या॑स्मिन् ब॒र्हिषि॑ मादयस्वानमी॒वा इ॒ष आ॑ धे॒ह्यस्मे॑ ॥२०॥

सर॑स्वतीं॒ यां पि॑तरो॒ हव॑न्ते दक्षि॒णा य॒ज्ञम॑भि॒नक्ष॑माणाः ।

सहस्रा॑र्घमि॒ळो अत्र॑ भा॒गं रा॒यस्पोषं॑ यज॒मानेषु॑ धेहि ॥२१॥
आ नो॑ दि॒वो बृ॒हतः पर्व॑तादा सर॒स्वती यज॑ता गन्तु॒ यज्ञम् ।
हव॑ दे॒वी जु॒जुषा॑णा घृ॒ताची॑ श॒ग्मां नो॑ वाचमु॒शती॑ शृणोतु ॥२२॥
रा॒काम॑हं सु॒हवीं॑ सुष्टुती हु॒वे शृ॑णोतु नः सु॒भगा॑ बोधतु॒ त्मना॑ ।
सी॒व्यत्व॑पः सू॒च्याच्छि॑द्यमानया ददातु॒ वीरं॑ श॒तदा॑य यमु॒क्थ्यम् ॥२३॥
यास्ते॑ राके सु॒मतयः॑ सु॒पेश॑सो याभिर्ददा॑सि दा॒शुषे॑ वसू॒नि ।
ताभि॑र्नो अ॒द्य सु॒मना॑ उ॒पाग॑हि सहस्रपोषं सु॒भगे॑ ररा॒णा ॥२४॥
सिनी॑वालि पृथु॒ष्टुके॑ या दे॒वाना॑मसि स्वसा॒ ।
जु॒षस्व॑ ह॒व्यमा॑हुतं प्र॒जां दे॒वि दिदि॑द्धि नः ॥२५॥
या सु॑बाहुः स्व॒ङ्गरिः॑ सु॒षूमा॑ बहुसू॒वरी॑ ।
तस्यै॑ वि॒श्वन्त्यै॑ ह॒विः सिनी॑वा॒ल्यै जु॑होतन ॥२६॥
या गु॒ङ्गूर्या॑ सिनी॒वाली॑ या रा॒का या सर॑स्वती ।
इन्द्रा॑णीम॒ह ऊ॒तयै॑ वरुणा॒नीं स्व॒स्तयै॑ ॥२७॥
ॐ शान्तिः॑ शान्तिः॑ शान्तिः॑ ॥
ॐ श्री सरस्वत्यै नमः ॥

श्रीसरस्वति सूक्तम्

निःस्वरः

॥ ॐ श्री गणेशाय नमः ॥

ॐ श्री महागणपतये नमः ॥

पावका नः सरस्वती वाजेभिर्वाजिनीवती ।

यज्ञं वष्टु धियावसुः ॥ १.००३.१०

चोदयित्री सूनृतानां चेतन्ती सुमतीनाम् ।

यज्ञं दधे सरस्वती ॥ १.००३.११

महो अर्णः सरस्वती प्र चेतयति केतुना ।

धियो विश्वा वि राजति ॥ १.००३.१२

इयमददाद्रभसमृणच्युतं दिवोदासं वध्यश्वाय दाशुषे ।

या शश्वन्तमाचखादावसं पणिं ता ते दात्राणि तविषा सरस्वति ॥ ६.०६१.०१

इयं शुष्मेभिर्बिसखा इवारुजत्सानु गिरीणां तविषेभिरूर्मिभिः ।

पारावतघ्नीमवसे सुवृक्तिभिः सरस्वतीमा विवासेम धीतिभिः ॥ ६.०६१.०२

सरस्वति देवनिदो नि बर्हय प्रजां विश्वस्य बृसयस्य मायिनः ।

उत क्षितिभ्योऽवनीरविन्दो विषमेभ्यो अस्त्रवो वाजिनीवति ॥ ६.०६१.०३

प्रणो देवी सरस्वती वाजेभिर्वाजिनीवती ।

धीनामवित्र्यवतु ॥ ६.०६१.०४

यस्त्वा देवि सरस्वत्युपब्रूते धने हिते ।

इन्द्रं न वृत्रतूर्ये ॥ ६.०६१.०५

त्वं देवि सरस्वत्यवा वाजेषु वाजिनि ।

रदा पूषेव नः सनिम् ॥ ६.०६१.०६

उत स्या नः सरस्वती घोरा हिरण्यवर्तनिः ।

वृत्रघ्नी वष्टि सुष्टुतिम् ॥ ६.०६१.०७

यस्या अनन्तो अहृतस्त्वेषश्चरिष्णुर्णवः ।

अमश्चरति रोरुवत् ॥ ६.०६१.०८
 सा नो विश्वा अति द्विषः स्वसृरन्या ऋतावरी ।
 अतन्नहेव सूर्यः ॥ ६.०६१.०९
 उत नः प्रिया प्रियासु सप्तस्वसा सुजुष्टा ।
 सरस्वती स्तोम्या भूत् ॥ ६.०६१.१०
 आपप्रुषी पार्थिवान्युरु रजो अन्तरिक्षम् ।
 सरस्वती निदस्पात् ॥ ६.०६१.११
 त्रिषधस्था सप्तधातुः पञ्च जाता वर्धयन्ती ।
 वाजेवाजे हव्या भूत् ॥ ६.०६१.१२
 प्र या महिम्ना महिनासु चेकिते द्युम्नेभिरन्या अपसामपस्तमा ।
 रथ इव बृहती विभ्वने कृतोपस्तुत्या चिकितुषा सरस्वती ॥ ६.०६१.१३
 सरस्वत्यभि नो नेषि वस्यो माप स्फरीः पयसा मा न आ धक् ।
 जुषस्व नः सख्या वेश्या च मा त्वत्क्षेत्राण्यरणानि गन्म ॥ ६.०६१.१४
 प्रक्षोदसा धायसा सस्र एषा सरस्वती धरुणमायसी पूः ।
 प्रबाबधाना रथ्येव याति विश्वाअपो महिना सिन्धुरन्याः ॥ १॥
 एकाचेतत् सरस्वती नदीनां शुचिर्यती गिरिभ्य आ समुद्रात् ।
 रायश्चेतन्ती भुवनस्य भूरेर्घृतं पयो दुदुहे नाहुषाय ॥ २॥
 स वावृधे नर्यो योषणासु वृषा शिशुर्वृषभो यज्ञियासु ।
 स वाजिनं मघवञ्चो दधाति वि सातये तन्वं मामृजीत ॥ ३॥
 उत स्या नः सरस्वती जुषाणोप श्रवत्सुभगा यज्ञे अस्मिन् ।
 मितज्जुभिर्नमस्यैरियाना राया युजा चिदुत्तरा सखिभ्यः ॥ ४॥
 इमा जुह्वाना युष्मदा नमोभिः प्रति स्तोमं सरस्वति जुषस्व ।
 तव शर्मन् प्रियतमे दधाना उप स्थेयाम शरणं न वृक्षम् ॥ ५॥
 अपमु ते सरस्वति वसिष्ठो द्वारावृतस्य सुभगे व्यावः ।
 वर्ध शुभ्रे स्तुवते रासि वाजान् यूयं पात स्वस्तिभिः सदानः ॥ ६॥
 बृहदु गाधिषे वचोऽसुर्या नदीनाम् ।
 सरस्वतीमिन्महया सुवृक्तिभिः स्तोमैर्वसिष्ठ रोदसी ॥ ७॥
 उभे यत्ते महिना शुभ्रे अन्धसी अधिक्षियन्ति पूरवः ।
 सा नो बोध्यवित्री मरुत्सखा चोद राधो मघोनाम् ॥ ८॥

भद्रमिद् भद्रा कृणवत् सरस्वत्यकवारी चेतति वाजिनीवती ।
 गृणाना जमदग्निवत् स्तुवाना च वसिष्ठवत् ॥ १॥
 जनीयन्तो न्वग्रवः पुत्रीयन्तः सुदानवः । सरस्वन्तं हवामहे ॥ १०॥
 ये ते सरस्व ऊर्मयो मधुमन्तो घृतश्रुतः । तेभिर्नोऽविता भव ॥ ११॥
 पीपिवांसं सरस्वतः स्तनं यो विश्वदर्शतः ।
 भक्षीमहि प्रजामिषम् ॥ १२॥
 अम्बितमे नदीतमे देवितमे सरस्वति ।
 अप्रशस्ता इव स्मसि प्रशस्तिमम्ब नस्कृधि ॥ १३॥
 त्वे विश्वा सरस्वति चितायूंषि देव्याम् ।
 शुनहोत्रेषु मत्स्व प्रजां देवि दिदिङ्ङि नः ॥ १४॥
 इमा ब्रह्म सरस्वति जुषस्व वाजिनीवति ।
 या ते मन्म गृत्समदा ऋतावरि प्रिया देवेषु जुह्वति ॥ १५॥
 पावका नः सरस्वती बाजेभिर्वाजिनीवती । यज्ञ वष्ट्र धियावसूः ॥ १६॥
 चोदायित्री सूनृतानां चेतन्ती सुमतीनाम् । यज्ञं दधे सरस्वती ॥ १७॥
 महो अर्णः सरस्वती प्र चेतयति केतुना । धियो विश्वा वि रीजति ॥ १८॥
 सरस्वतीं दैव्यन्तो हवन्ते सरस्वतीमध्वरे तायमाने ।
 सरस्वतीं सुकृतो अह्वयन्त सरस्वती दाशुषे वार्यंदात् ॥ १९॥
 सरस्वति या सरथं ययाथ स्वधाभिर्देवि पितृभिर्मदन्ती ।
 आसद्यास्मिन् बर्हिषि मादयस्वानमीवा इष आ धेह्यस्मे ॥ २०॥
 सरस्वतीं यां पितरो हवन्ते दक्षिणा यज्ञमभिनक्षमाणाः ।
 सहस्रार्धमिळो अत्र भागं रायस्पोषं यजमानेषु धेहि ॥ २१॥
 आ नो दिवो बृहतः पर्वतादा सरस्वती यजता गन्तु यज्ञम् ।
 हवं देवी जुजुषाणा घृताची शग्मां नो वाचमुशती शृणोतु ॥ २२॥
 राकामहं सुहवीं सुष्टुती हुवे शृणोतु नः सुभगा बोधतु त्मना ।
 सीव्यत्वपः सूच्याच्छिद्यमानया ददातु वीरं शतदाय यमुक्थ्यम् ॥ २३॥
 यास्ते राके सुमतयः सुपेशसो याभिर्ददासि दाशुषे वसूनि ।
 ताभिर्नो अद्य सुमना उपागहि सहस्रपोषं सुभगे रराणा ॥ २४॥

सिनीवालि पृथुष्टुके या देवानामसि स्वसा ।
जुषस्व हव्यमाहुतं प्रजां देवि दिदिद्धि नः ॥ २५॥
या सुबाहुः स्वङ्गुरिः सुषूमा बहुसूवरी ।
तस्यै विश्पन्त्यै हविः सिनीवाल्यै जुहोतन ॥ २६॥
या गुङ्गूर्या सिनीवाली या राका या सरस्वती ।
इन्द्राणीमह्व ऊतये वरुणानीं स्वस्तये ॥ २७॥
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥
ॐ श्री सरस्वत्यै नमः ॥

Original unaccented encoded and proofread by PSA Easwaran
Reencoded and proofread with Vedic accents by Kr. PK

—
Shri Sarasvati Suktam

pdf was typeset on December 9, 2023

—
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

